

Obsah

Úvod	6
1. Environmentální geologie, jako součást věd o ŽP	7
2. Geologie v terénu	13
2.1. Geologické a inženýrskogeologické mapy a profily	13
2.2. Geologické průzkumné práce	20
2.2.1 vybavení geologa v terénu (při mapování).....	20
2.2.2 Geologický průzkum – postup obecně	20
3. Geologická nebezpečí (katastrofy, rizika).....	24
3.1. Zemětřesení	28
3.2. Vulkanizmus.....	37
3.3. Sesuvy	41
3.4. Poklesy	44
3.5. Geomedická nebezpečí.....	44
4. Geomorfologie	48
4.1 Georeliéf.....	50
4.2 Tvary georeliéfu	52
4.3 Strukturní geomorfologie pevnin a mořského dna	55
4.4 Strukturní geomorfologie mořského dna.....	57
4.5 Fluviální pochody a tvary jimi vzniklé	59
4.6 Krasové jevy a tvary jimi vzniklé	62
4.7 Větrné (eolické) pochody a marinní pochody a tvary jimi vzniklé.....	65
4.8 Kryogenní pochody a tvary jimi vzniklé.....	68
4.9 Antropogenní pochody a tvary jimi vzniklé.....	71
5. Geofyzika obecně, přehled geofyzikálních metod a jejich využití v ŽP.....	73
5.1 Geofyzika obecně	73
5.2 Aplikovaná geofyzika – geofyzikální metody a jejich využití v ŽP	77
6. Geochemie.....	87
6.1 Geochemie obecně.....	87
6.2 Geochemický charakter zemských sfér	88
6.3 Koloběh hmoty v přírodě.....	90
6.4 Izotopová geologie a geochronologie.....	91
6.5. Geochemie a životní prostředí.....	92
6.5.1 Rozšíření látek.....	93
6.5.2 Výzkum transportu látek	94
6.5.3 Časové změny	94

6.6	Výzkum složek životního prostředí.....	94
6. 6.1	Výzkum atmosféry	94
6. 6.2	Výzkum hydrosféry	95
6. 6.3	Výzkum litosféry a pedosféry	96
6. 7.	Geochemický výzkum biomasy a biogenních oběhů.....	96
7.	Geomateriály	98
7.1	Kámen jako přírodnina.....	98
7.2	Horniny podle využití.....	105
7.3	Změny na povrchu kamene (změna minerálů)	108
7.4	Kámen jako obydlí	109
7.5	Kámen jako socha.....	113
7.6	Antropogenní horniny a minerály	115
8.	Geotermální energie	119
8.1	Základní obecné informace o geotermální energii	119
8.1.1	Geotermický stupeň a tepelný gradient.....	121
8.1.2	Tepelný tok.....	122
8.1.3	Geotermální systémy.....	123
8.2	Využívání geotermální energie	125
8.2.1	Historie využívání geotermální energie	125
8.2.2	Současný stav využívání geotermálního potenciálu planety Země.....	128
8.2.3	Geotermální potenciál České republiky	132
8.2.4	Současně rozpracované a nově realizované geotermální projekty v Evropě a v ČR	135
9.	Těžba nerostných surovin a její vliv na ŽP	137
9.1	Těžba nerostných surovin – obecně	137
9.2	Různé typy těžby	138
9.2.1	Hlubinná těžba.....	138
9.2.2	Povrchová těžba.....	139
9.2.3	Jiný typ těžby.....	141
9.3	Vlivy těžby nerostných surovin na životní prostředí.....	143
10.	Nerostné zdroje v ČR	146
10.1	Energetické nerostné suroviny	146
10.2	Nerudní suroviny	155
10.3	Rudy	167
11.	Geologie a globální změny klimatu a ohrožená litosféra	171
11.1	Klimatické změny na planetě	171
11.1.1	Přirozená variabilita klimatu za dobu historie Země.....	172

11.1.2	Člověk, jeho produkce skleníkových plynů (CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, CFC, O ₃ , H ₂ O)...	173
11.1.3	Slunce, změny intenzity teploty (skvrny a sluneční cykly).....	175
11.1.4	Sopečná aktivita, změny oceánických a vzdušných proudů.....	177
11.1.5	Změny v oběžné dráze Země kolem Slunce a ve sklonu osy planety	177
11.1.6	Co je a jaké vlastnosti má klimatický systém.....	177
11.2	Ohrožená litosféra	179
11.2.1	Nebezpečí zneužití litosféry	179
11.2.2	Antropogenní geologické procesy	180
11.2.3	Vliv člověka na geofyzikální pole.....	180
11.2.4	Ochrana litosféry a litosférických zdrojů	181
12.	Geologická legislativa	184
12.1	Geologická legislativa – historie	184
12.2	Horní zákon 44/1988	184
12.3	Státní politiky životního prostředí	190
12.4	Předpisy z oblasti geologie a ochrany horninového prostředí.....	195
	Závěr.....	197